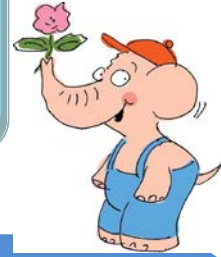

פרשת בהעלותך

הזדמנות שנייה

הנושא שבחרנו הפעם מקורו באפשרות המוזכרת בפרשה לחגוג "פסח שני". פסח שני הוא בעצם "הזדמנות שנייה" שקיבלו אנשים מבני ישראל שהיו טמאים בפסח הראשון, להקריב את קורבן הפסח. מעניין לשאול מדוע ניתנה אפשרות כזאת בפסח דווקא? (הרי בשום חג אחר לא ניתנה אפשרות שכזאת). ייתכן שהתשובה לשאלה נעוצה בחשיבותו של החג ובמקומו המרכזי בחיי העם ובחיייו של כל פרט – החג חשוב כל-כך שראו צורך להעניק הזדמנות שנייה לציין אותו למי שנבצר ממנו לעשות כן בזמן. בחיי השגרה שלנו אנחנו "מתפללים" לא פעם להזדמנות שנייה לעשות דבר-מה – לעתים אנו זוכים בהזדמנות כזאת, ולעתים לא... אך כמעט באותה מידה שאנו מבקשים לעצמנו "הזדמנויות שניות" כדי לתקן טעויות שעשינו, כאשר מדובר באחרים אנו נוטים להיות נוקשים: "עליו לשלם על הטעות שעשה!" "לא צריך לוותר לה!" "לא מגיע להם הזדמנות שנייה!" אפשר לשאול את התלמידים האם יש להעניק לאדם הזדמנות שנייה תמיד? האם לעתים זה מיותר ואולי אפילו מזיק? (למשל לוותר לפושע על העונש המגיע לו ולתת לו הזדמנות – אולי לא יפגע שוב?...)

במדור בין השורות

השבוע מוצג במדור סיפורו של ניב, ילד שלא היה מהילדים המרכזיים בכיתה, עד כדי כך שכשהיה חולה, בקושי שמו לב לכך שנעדר. שניים מילדי כיתתו התבקשו לבקר אותו, ומתוך כך נוצר ביניהם קשר שלא היה קודם. התלמידים שבאו לבקר זכו בהזדמנות להכיר את חברם מחדש וניב קיבל להזדמנות שנייה להתחבר עם חבריו לכיתה והצליח בה (אולי כיוון שההיכרות "המחודשת" לא התרחשה בתנאים המלחיצים של הכיתה אלא בבית). כאשר חזר ניב לבית ספר לאחר שהבריא, טענו גם הילדים האחרים שהוא השתנה, ואף שזה אינו נכתב, אנו משערים שמעמדו בכיתה השתנה אף הוא. בחיי היום-יום הרגילים של בית הספר לא קל ליצור מצבים שיאפשרו לתלמידים "לפגוש" את חבריהם המוכרים זה מכבר מזווית אחרת (ואולי לשנות את דעתם "המקובעת" עליהם בעקבות זאת). אפשר לנסות לעשות זאת ביצירת קבוצות "מלאכותיות" לפרויקטים מיוחדים בכיתה או אחרי-הצהריים (כמובן, יש להיזהר ביצירת קבוצות כאלה. כדאי לנסות "לשדך" ילדים ה"מתאימים" זה לזה, ולהשתדל לא לגרום לעימותים מיותרים).

על המדרש

המדרש עוסק בשני חטאים ובהזדמנות השנייה שניתנה לחוטאים – עם ישראל חטא בחטא העגל, אך נסלח לו בזכות תפילת משה; ומשה חטא בשברו את הלוחות וגם לו נסלח על חטאו. במדרש לא מוסבר מדוע ניתן "פרס" לישראל ובלוחות השניים הם קיבלו גם הלכות, מדרשים ואגדות. אפשר לשער שאחת ממטרות המדרש היא להצדיק את כתיבת התורה שבעל-פה, שכן הלכות ואגדות נחשבו בעיני חז"ל לתורה שנמסרה בעל-פה, ובשליבים הראשונים היה אסור לכתוב אותה. ואולם, מאוחר יותר החלו לכתוב אותה כדי שלא תשכח. כמו כן, ייתכן שמטרתו של המדרש היא גם להקנות לתורה שבעל-פה מעמד או תוקף דומה לזה של התורה הכתובה. אם ההלכות המדרשים והאגדות היו כולם כתובים על הלוחות, הרי מעמדן זהה לזה של עשרת הדיברות ובוודאי של כל התורה שבכתב!

שאלות לדין: בזכות מה, לדעתכם, נסלח למשה?

הצעה לפעילות: אם הייתה לכם הזדמנות לקבל שוב את עשרת הדיברות – האם הייתם משנים בהם משהו? מה הייתם מוסיפים עליהם? מה מורידים?

מה בפרשה

- פסח שני – בשביל הטמאים שלא הקריבו את קורבן הפסח במועדו, נדחה החג לי"ד באייר.
- החצוצרות – משה נצטווה לעשות חצוצרות שהתקיעה או התרועה בהן ישמשו סימן לאספת עם ולנסיעת המחנות.
- "שיר הארון" – תפילת משה בעת נסיעת הארון ובנוחו.
- תבערה – בעקבות תלונות בני ישראל בערה אש ה' במחנה.
- קברות התאוה – בני ישראל התאוה למה שאכלו במצרים ובמיוחד לבשר. משה הביע לפני ה' את התמרמרותו על העול הכבד שהוטל עליו, וה' ציווה עליו לבחור שבעים זקנים שיעזרו לו. לאחר מכן הוריד ה' שלווים רבים והפה את העם במגפה.
- צרעת מרים – מרים ואהרון דיברו על משה. ה' העניש את מרים בצרעת ומשה התפלל לרפואתה.